

[Bollmann]

lande er sig det bevidst, jo større tror jeg muligheden er for positive resultater.

Jeg tror nu nok, vi må sige, at Danmark er et af de lande, der i udstrakt grad lever op til de forestillinger, som Brundtland-kommissionen har gjort sig. Det er da klart, at alle miljøproblemer ikke er løst her i landet – det erkender alle – men jeg synes nu nok, vi kan sige, vi er et godt stykke på vej.

Danmarks mulighed for at præge udviklingen kan fortsat udbygges, og det må også ses i lyset af EF-samarbejdet, af samarbejdet f.eks. i Europarådet, hvor vi har en debat i næste uge, igennem OECD og naturligvis i FN og selvfølgelig også det nordiske.

Ministeren peger i svaret på forespørgslen på de forskellige sektorer som energispørgsmål, landbrug, fiskeri, byudvikling osv. som værende meget væsentlige faktorer i udarbejdelsen af de strategier, der er behov for. Det er vi i CD ganske enige i, og derfor ser vi også med interesse frem til de mere sektorprægede dele af handlingsplanen, som, hvis jeg har forstået det rigtigt, vil komme her i løbet af, jeg ved ikke, om det bliver et halvt år eller et år, men det kan ministeren måske oplyse.

Vi mener også, at der ved udarbejdelsen af handlingsplanen er al mulig grund til at være opmærksom på en del andre store problemkredse. Det gælder befolkningsudviklingen, hvor det jo i første del af handlingsplanen klart er understreget, hvilke enorme problemer verden står over for på dette område – her tænker jeg ikke mindst på en verdensdel som Afrika.

Det gælder også, som andre har været inde på, forståelsen for sociale og kulturelle adfærdsmønstre, som er helt afgørende for, at der kan ske en bæredygtig udvikling, og som selvfølgelig også er beskrevet i første del af handlingsplanen.

Jeg ved godt, jeg har gjort en del ud af begrebet »bæredygtig udvikling«. Det gør jeg, fordi jeg synes, det siger det meste om de ting, vi her skal diskutere, men jeg gør det også, fordi det jo var noget, der optog de fleste debattører under debatten i FN.

I selve kommissionens rapport har man opstillet en konklusion – jeg tror, det er på side 72 – over strategien for en bæredygtig udvikling opdelt på adskillige punkter. Jeg skal ikke komme ind på alle punkter her – det tillader tiden nok ikke – men noget af det første, man

nævner, er behovet for et politisk system, der sikrer borgernes effektive medvirken i beslutningsprocessen. Jeg tror – hr. Riishøj var også inde på det – at vi i virkeligheden her er ved sagens kerne, for en lang række af de udviklingslande, der er tale om, ikke mindst de afrikanske, kan jo ikke ligefrem siges at opfylde de krav. Hr. Riishøj pegede på to lande. Jeg kan være ganske enig ikke mindst i det sidste, han nævnte, men jeg synes, han glemte en del lande, f.eks. i Afrika, hvor rapporten klart viser, at vi har nogle af de allerstørste problemer, også når vi ser på fremtiden. Jeg synes nok, man må sige, at mange af de politiske systemer, der kan beskrives som totalitære også efter kommissionens opfattelse, er en hindring for, at den udvikling, vi gerne ser, overhovedet kan finde sted.

Også efter CD's opfattelse er indførelse af demokratiske tilstande en helt klar forudsætning for, at en positiv holdning til miljøets betydning for udvikling overhovedet kan opnås. Jeg tror også, at den danske befolkning på dette område vil få større forståelse for bistandspolitikken. Der er mange her i landet, der har svært ved at forstå, at dansk hjælp mere eller mindre direkte skal gå til forskellige kommunistiske styre eller oprørsbevægelser i Afrika. Derfor mener jeg, at demokratiseringsprocessen er et af de allervigtigste spørgsmål, når vi drøfter, hvordan vi får en bedre fordeling af ressourcerne her på Jorden.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed komme ind på flere enkeltheder i konklusionen, men jeg har noteret, at flere af punkterne, som jeg allerede tidligere har nævnt, er med i første del af handlingsplanen.

Jeg vil afslutningsvis sige, at vi har fuld tillid til, at både udenrigsministeren og øvrige ministre vil fortsætte den linje, der er beskrevet her, og som vi selvfølgelig kan give vor fulde støtte.

Endvidere har der været talt om finansloven. Det mener jeg vi skal gemme, til den tid kommer, og når vi taler om selve dagsordenen, skal jeg henvise til den afstemning, vi deltog i i forbindelse med betænkningen over beslutningsforslag nr. B 20 i 1985, hvor CD sammen med de øvrige regeringspartier undlod at stemme; det vil vi altså også gøre i dag.

Behnke (FP):

Den foreliggende Brundtland-rapport er ef-